

Słowo wstępne z okazji jubileuszy

I

Tegoroczny numer „Stylistyki” jest jubileuszowy – to 30. wydanie czasopisma, które powstało w 1992 r. jako pierwszy w Europie periodyk naukowy poświęcony językoznawczym i literaturoznawczym badaniom nad stylem. Pierwszych dwadzieścia numerów wyszło pod redakcją założyciela czasopisma, profesora Stanisława Gajdy, który utrwalił dobrze dziś rozpoznawalny format „Stylistyki”, z tradycją opatrywania kolejnych numerów hasłem przewodnim i piękną grafiką, ale przede wszystkim szybko utwierdził wysoką pozycję naukową „Stylistyki” jako forum wymiany myśli szerokiego, europejskiego i pozaeuropejskiego grona badaczy, w pełni lub epizodycznie zaangażowanych w problematykę stylistyczną. Przez trzy dziesięciolecia na łamach czasopisma artykuły naukowe, przeglądowe, okolicznościowe i recenzje przedstawiło ok. 450 autorów z krajów słowiańskich (Białoruś, Bośnia i Hercegowina, Bułgaria, Chorwacja, Czechy, Macedonia, Polska, Rosja, Serbia, Słowacja, Słowenia, Ukraina) i pozasłowiańskich (Anglia, Australia, Austria, Chiny, Finlandia, Francja, Grecja, Kanada, Litwa, Niemcy, Rumunia, USA). Trudno wymienić wszystkich najwierniejszych i najbardziej zasłużonych, warto jednak wspomnieć, że naukową jakość tworzyli (i tworzą) tacy uczeni, jak: Salvatore Attardo, Jelena Baženowa, Barbara Bogołębska, Milosav Čarkić, Marie Čechová, Wojciech Chlebda, Christie Davies, Wadim Diemientiew, Teresa Dobrzyńska, Lilija Duskajewa, Switłana Jermolenko, Stanisław Gajda, Ondřej Hausenblas, Wolfgang Heinemann, Jana Hoffmannová, Wiktor Iwczenkow, Milan Jelínek, Natalia Kłuszyna, Jan Kořenský, Marija Kotiurowa, Jiří Kraus, Tatiana Kuzniecowa, Petr Mareš, Liliana Minowa-Gjurkowa, Jozef Mistrik, Ingeborg Ohnheiser, Ol’ga Orgoňová, Jerzy Paszek, Ivo Pospíšil, Władimir Salimowski, Grigorij Sołganik, Lidija Tanturowska, Branko Tošović, Walentina Winogradowa, Tatiana Winokur, Bożena Witosz, Maria Wojtak, Jiří Zeman (i wielu innych). Uczone tej miary, co Krystyna Pisarkowa oraz

Teresa Skubalanka, były także współredaktorkami czasopisma; szczególnie wiele „Stylistyka” zawdzięcza zarówno autorskiemu, jak i redaktorskiemu zaangażowaniu Margarity Kożyny.

Tytułową parę z pojęciem styl tworzyły takie kategorie, jak: tekst, gatunek, zmiana, znaczenie, poetyka, wielojęzyczność, czas, humor, pamięć, kultura, gender, kreatywność, media, dyskurs, aksjologia, różnorodność kulturowa, słowo, religia, emocje; była też „Stylistyka” z przydawkami: porównawcza i stosowana oraz styl narodowy. Dwa tomy dedykowano dwojgu wybitnym stylistkom – Margaricie N. Kożynie z Permu (2005) oraz Stanisławowi Gajdzie (2016); były także roczniki przedstawiające dokonania narodowe, czyli „Stylistyka rosyjska” (1997) oraz „Stylistyka czeska” (2000), a pomiędzy nimi – „Stylistyka słowiańska” (1998). W najbliższej przyszłości będą (znow) media, historia oraz stylistyka cyfrowa. Najcieńszy był tom pierwszy – zaledwie 200 stron, najobszerniejszy (jak dotąd) – rocznik 2007 („Styl i czas”), liczący 693 strony.

Zawartość czasopisma odzwierciedla najnowsze dzieje stylistyki, która – na różne sposoby – rozpoznaje zarówno samą rzeczywistość językową (badania empiryczne), jak i sytuację poznawczą w stylistyce i narrację o tej sytuacji (refleksja metodologiczna i metastylistyczna). Pokazuje zjawiska stylowe związane z wielorakimi czynnikami obecnymi w kulturze, ale też ich obraz widziany przez pryzmat różnych paradygmatów, opcji i zainteresowań badawczych (strukturalizm, funkcjonalizm, pragmatyka, komunikacjonizm, kognitywizm, interakcjonizm, dyskursologia, lingwistyka cyfrowa i in.). Stylistyczny pejzaż odmalowany przez oryginalne artykuły naukowe uzupełniają prace przeglądowe oraz recenzje dokonań publikacyjnych, jakie ukazywały się przez lata w tej rozległej, międzynarodowej przestrzeni wydawniczej.

Od początku istnienia periodyk wychodzi w formie drukowanej, a od 2019 roku – dzięki programowi wsparcia czasopism naukowych polskiego ministerstwa – także w postaci elektronicznej (wszystkie numery archiwalne oraz wydanie bieżące). Rozwój internetowego życia publikacji naukowych (cyfrowe indeksowanie, liczenie czytelnictwa, cytowań *etc.*, *etc.*) podaje w wątpliwość sens kontynuowania edycji papierowej, lecz trudno sobie wyobrazić, że nie byłoby już tak znajomego przedmiotu, który można wziąć do ręki, postawić na półce, rozesłać w paczkach po świecie... Niemniej zapraszamy na stronę „Stylistyki”: <https://czasopisma.uni.opole.pl/index.php/s>, gdzie oprócz wszystkich roczników w formacie PDF znajdują się także informacje dla autorów,

recenzentów i czytelników, w tym zapowiedzi zawartości przyszłych numerów, które – jak pozwalają nam ufać minione trzy dekady – znów wypełnią się interesującą, odkrywczą treścią.

Jubileusz jest najlepszą okazją, by wszystkim Autorom, Recenzentom, Czytelnikom wyrazić ogromną wdzięczność za wierną współpracę i nieustające zainteresowanie „Stylistyką”, która dzięki temu może trwać, rozwijać się i dobrze służyć stylistyce.

II

Tytułowe emocje – i to także z gatunku tych radosnych – budzi jeszcze jeden jubileusz, który przypadł na bieżący rok. Jest to jubileusz Jany Hoffmannovej z Instytutu Języka Czeskiego Czeskiej Akademii Nauk oraz z Uniwersytetu Karola w Pradze. Pani Profesor, jedna z najbardziej znanych w świecie słowiańskich i czeskich lingwistów, jest związana ze „Stylistyką” od samego jej początku, brała bowiem udział w założeniu periodyku i od tamtego czasu do dziś należy do jego rady naukowej; to Ona zredagowała też wspomniany tom „Stylistyka czeska”. Przez całe 30 lat systematycznie przysyła do czasopisma swoje artykuły naukowe, a także recenzje i artykuły okolicznościowe (do działu *Chronicle*), zdając sprawę w toku naukowego życia środowiska stylistycznego. Jana Hoffmannová nigdy też nie zawiodła jako uczestnik międzynarodowych konferencji stylistycznych, zarówno tych w Opolu, jak i w innych ośrodkach (m.in. Moskwa, Bratysława, Graz).

Sylwetkę praskiej Uczonej oraz istotę Jej dokonań przedstawia w niniejszym numerze Jej czeski kolega, profesor Jiří Zeman, zapraszamy więc do lektury tego tekstu. Z wielką dumą możemy też poinformować, że Uniwersytet Opolski w dniu 10 marca 2022 roku będzie miał zaszczyt nadać Pani Profesor Janie Hoffmannovej tytuł doktora *honoris causa*. Wszystkich Autorów, Recenzentów i Czytelników „Stylistyki” zapraszamy do udziału w tym wyjątkowym święcie, ponieważ planowana jest transmisja internetowa. A jego wspaniałej Bohaterce już dziś składamy najserdeczniejsze gratulacje, a przede wszystkim gorące podziękowania za lata współpracy i przyjaźni, licząc na wieloletnią jeszcze kontynuację.

